

Юлія Нагорна

аспірант кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, yuli4.nag17@gmail.com

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРЧОСТІ БОГДАНА ЛЕПКОГО У ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ДИСКУРСІ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Постать Богдана Лепкого в українській літературі була і залишається видатною. Це людина, що належить до кола визначних громадсько-культурних діячів, які презентували перед світом український народ, його культуру і науку, виступали носіями національної і релігійної традиції, звичаїв, українського духу. Дослідити поширення, вплив та популяризацію творчості Богдана Лепкого на Тернопільщині крізь призму сучасного телевізійного дискурсу сьогодні для нас є актуальним завданням.

Дослідження інтерпретації творчості Богдана Лепкого у телевізійному дискурсі Тернопільщини є метою нашої розвідки.

Творчість Богдана Лепкого – знаного письменника, літературознавця, публіциста, критика потребує сьогодні сучасного осмислення. Процес обговорення творчого доробку вимагає сьогодні ретельного дослідження. Оскільки його доробок в інтелектуальному, культурному та державному аспекті не лише нашого регіону, а й всієї України становить важливу цінність та враховуючи те, що Богдан Лепкий вбачав необхідну роль літератури у вихованні національних почуттів.

Якщо говорити про творчу мету діяча, то вона вбачалася у позбавленні нації комплексу меншовартості, відродженні духовного та політичного ідеалів. Основну роль у його світогляді постають символи миру, правди, волі, життя, ідеї, слова і звісно ж, вільної України. Дослідниця Надія Білик зазначає, що увесь Лепківський світогляд – це світогляд гуманіста, демократа, патріота, самостійника, який писав: «Коли не збережемо пам'ятників нашої культури, то попадемо в культурну залежність від заграниці, а в першій мірі від наших сусідів-ворогів. Без культурної самостійності не може бути правдивої самостійності державної» [3].

Митець упродовж усього свого життя активно співпрацював з багатьма часописами не тільки в Галичині, а й поза межами краю, це: «Зоря», «Руслан», «Діло», «Буковина», «Літературно-Науковий Вісник» та інші. Опублікована на їх сторінках поезія та проза письменника мала значний вплив на формування тогочасного читача. У складній картині літературного процесу цієї доби, у переосмисленні сучасності й минулого України позиція Богдана Лепкого позначена історичним критицизмом у ставленні до національних «міфів»: автор мав своє бачення причин поразок і перемог українства, а тому візії наповнював загально гуманістичним змістом. За його творами можна було б вивчати українську історію, учитися справжньої любові до рідного краю. Яскраві постаті його творів можуть слугувати й для нас чудовими зразками служіння Україні, здатності підпорядкувати особисті інтереси й прагнення високій національній ідеї [4].

Постать Богдана Лепкого у телевізійному дискурсі Тернопільщини є знаковою. Діяч присвятив свою літературну творчість популяризації українського національного культурно-державного відродження, соборницької ідеї серед найширшого загалу. Тому оминати увагою видатного краянину журналісти місцевих телеканалів не могли. Серед новинних телевізійних програм знаходимо сюжети, що присвячені висвітленню вшанування пам'яті видатного літератора. Зокрема у відеоматеріалі каналу «ТВ-4» «У Тернополі урочисто нагородили лауреатів Всеукраїнської премії імені братів Богдана та Левка Лепких» (24.01.2017) бачимо апелювання до постаті письменника. Підтвердження знаходимо у коментарі одного із учасника події, співзасновника премії Михайла Ониська, який наголошує, що творчість митця була необхідним відгуком на події в тодішній Україні, адже пропагувала національну ідею серед українського суспільства [1].

Схоже використання теми популяризації постаті Богдана Лепкого у сучасному контексті телевізійного дискурсу Тернопільщини бачимо у ще одному відеоматеріалі телеканалу «ТВ-4» (12.11.2019). Там йдеться про те, як впродовж тижня у Тернопільській загальноосвітній школі №14 імені Богдана

Лепкого відбувалися заходи щодо вшанування пам'яті українського поета. Крім цього, у сюжеті детально розповідають і про музей, де зібрано чимало документів, фотокопії перших видань Богдана Лепкого [1].

У відеоматеріалі «Вечір пам'яті Богдана Лепкого відбувся у Тернополі» на телеканалі «Суспільне Тернопіль» (28.11.2018) чуємо згадки про конкретні твори. Зокрема, журналіст у закадровій начитці наголошує, що у письменницькій спадщині Богдана Лепкого вагоме місце посідала саме історична проза. Наприклад, монументальний історичний роман про гетьмана Івана Мазепу. У сюжеті підкреслено вагомість творчої спадщини літератора і за допомогою синхрону письменника Олега Германа: «Сьогодні ми говоримо про Богдана Лепкого як про літератора, який проник в глибини Першої світової війни, який описував історичний період Мазепи, де розкрилась прадавня українська історія, але разом з тим, як і про поета, бо чого тільки вартує його пісня «Чуєш брате мій» [2].

Окрім класичних новинних сюжетів згадки про постать та творчість Богдана Лепкого знаходимо і в одному із випусків програми «Вони прославили наш край» на телеканалі «Суспільне Тернопіль» (07.12.2015). У 15-ти хвилинному матеріалі зроблено акцент саме на біографічних особливостях митця, які мали вплив на подальший розвиток його творчості. Розповідаючи про життєвий шлях письменника, ведучий наголошує про вплив національного відродження на митця: «Богдан Лепкий відчував необхідність, аби своїм «словом» нагадати народу про шлях козацької волі» [2].

Отже, різноманітна діяльність Богдана Лепкого мала належне поцінування у медійному просторі Тернопільщини. Адже письменник мав потужний вплив як на розвиток українського культурно-національного, так і суспільно-політичного життя. Окрім того, своєю творчою працею він відіграв важливу роль у самоутвердженні та становленні української нації. Вплив творчого доробку Богдана Лепкого і досі залишається вагомим в контексті становлення та підтримки національного духу в українському суспільстві.

Проаналізувавши сюжети, присвячені його постаті, у розрізі телевізійного дискурсу Тернопільщини, бачимо, що актуальність цієї проблеми й досі на часі.

Список використаної літератури

1. Архів випусків програми «Провінційні вісті» на телеканалі «ТВ-4». URL: <https://tv4.te.ua/category/newsfeed/>
2. Архів випусків програми «Суспільне Новини» на телеканалі «Суспільне Тернопіль». URL: <https://te.suspilne.media/programs/1290>
3. Білик Н. І. Богдан Лепкий: життя і діяльність. Тернопіль: Джура, 2001. 172 с.
4. Біличенко О. Л. Поезія Богдана Лепкого в реаліях української дійсності (сучасне прочитання). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. №19. С. 8-10.